בס"ד

מטעם 314 לפרשת וירא
למזיס בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם** עם **טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

---

לציון יום פטירת זק' רבי מנחם מנדל ב"ר יעקב קופל המגיד מקוסוב ("מהדת קלוס") י"ז במרחשון התקפ"ו

למזיס נוספים בפסוק הבא הובאו בגליונות מטעם 157 ,212 ו2641.

(ד) יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ.(ה) וְאֶקְחָה פַת-לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם (קדמא ואזלא מהפך פשטא) אַחַר תַּעֲבֹרוּ (בראשית יח, ד – ה)

רבי אברהם אביש אב"ד פרנקפורט אמר (מובא באהל אברהם) פירוש הפסוק "יֻקַּח **נָ"א** מְעַט מַיִם", **שבנ"א** הימים מר"ח אלול עד הושענא רבה **יוקח מי טהרה ורחצו רגליכם**, הרגילות שלכם, **והשענו תחת העץ** חיים של תורה, עכד"ק.

לפי זה באר[1] **רבי אברהם שטרן** , שדברים אלה הם כנגד ג' דברים שמנו חז"ל באבות (ו, ד) שהם דרכה של תורה[2]: ואקחה פת לחם נגד **פת במלח תאכל**, יקח נא מעט מים כנגד **ומים במשורה תשתה**, והשענו תחת העץ כנגד **על הארץ תישן**.

וזו כוונת המדרש רבה (פרשה מח פסקה ח) על פסוק זה: "**פתח האהל**- פתח טוב פתחת לעוברים ושבים", והכוונה לכל אלה שעברו על מצות ה', שישובו עכ"פ בנ"א הימים שמר"ח אלול עד הוש"ר, ולהתנהג אז בדרכה של תורה.

וג' דברים אלה הם כנגד ג' דברים שאז"ל בברכות (ה עא) כיצד הדרך לנצח את היצה"ר, אם יפגע בו:

אם נצחו מוטב ואם לאו **יעסוק בתורה**[3] ... כנגד זה **ואקחה פת לחם**, שהתורה נקראת פת "לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחֲמִי (משלי ט, ה)" .

אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא **קריאת שמע** ..., שהיא עבודה, כנגד זה "יקח נא מעט מים", שמצוות ד' הן כמים חיים.

אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו **יום המיתה** כנגד זה והשענו תחת העץ.

לכן בפסוק הבא וְאֶקְחָה פַת-לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם (קדמא ואזלא מהפך פשטא), להורות **דלקדם וליזל, שיקדים וילך** לתקן דרכיו **בלימוד התורה**, [הרמוזה בפת, כנ"ל], והוא **המהפך פשטא** את הטבע הרגיל **ופשוט** מרע לטוב, ובזה "פתח טוב פתחת לעוברים ושבים", שבתורה יפתחו כל מי שעברו על המצוות ורוצים לשוב.

---

[1] **מליצי אש תשרי**, רבי אברהם שטרן, אב"ד גאוועזאמקי נייהייזל, וואנוב תרצג, עמ' 39.

[2] **משנה אבות** ו ,ד: "כַּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכַל וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה תִּשְׁתֶּה וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן וְחַיֵּי צַעַר תִּחְיֶה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל אִם אַתָּה עֹשֶׂה כֵּן אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לָעוֹלָם הַבָּא".

[3] במקור כתב רבי א"ש "שימשכהו לביהמ"ד", וכוונתו לנזכר במסכת **סוכה** דף נב עב: תנא דבי רבי ישמעאל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש.

מטעם 314 לפרשת וירא
למזיס בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם** עם **טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

---

רמז נוסף: חז"ל אמרו[4] (בראשית רבה מח, י) שבשכר "ואקחה פת לחם" זכו בני ישראל לאכול מָן במדבר, ובשכר "ואל הבקר רץ אברהם", זכו לשְׂליו. שאל על כך רבי **מאיר יחיאל הלשטוק מאוסטרובצה**[5]: הרי את הלחם לא הגיש אברהם, כי העיסה נטמאה (בבא מציעא פז עא), ואף על פי כן זכו ישראל לשכר גדול כזה, ואילו בעבור הבקר, שהגיש לפניהם שלש לשונות בחרדל, במובחר שבמובחרים, קיבלו את השליו, שעליו נאמר "עד אשר יצא מאפכם (במדבר יא, כ)", והיה להם לפורענות.

אלא, מסביר רבי **מאיר יחיאל מאוסטרובצה**, מכאן למדנו **שאין הקב"ה מביט על תוצאת מעשי האדם אלא על הרצון**. שהרי כאשר נעשית מחשבת האדם למעשה, מוכח שזה היה רצון ה' שיהיה, ולכן הגם שיקבל שכר על פעולותיו, אך מצד האדם לא נעשה כלום. לעומת זאת, במצוה שלא הצליח לבסוף לעשותה, מכך נראה שלא היה הקב"ה חפץ שכך יהיה, נמצא שכל פעולותיו של האדם היו רק מחמת רצונו, על כן חביב רצון זה לפני הקב"ה עד מאד.

לפיכך, בזכות הפת שהכין אברהם, ולא הגיש לבסוף, היה כל המעשה מתוך רצונו מעצמו, ולכן זכו על כך לשכר הגדול יותר, המן. לעומת זאת, על הגשת הבקר שהצליח להוציא מחשבתו אל הפועל, שכרו לא היה גדול כל כך, שהרי רצון ה' היה שיהיה כן, ונעשה בסיעתא דשמיא. ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְאֶקְחָה פַּת-לֶחֶם (קדמא ואזלא). בסופו של דבר **הרצון**, שהוא **הקודם למעשה**, בבחינת "סוף מעשה במחשבה תחילה", הוא החשוב יותר.

שלום המאירי

וְאֶקְחָה פַּת-לֶחֶם (אזלא גריש[6]) (בראשית יח, ה)

במסכת **בבא מציעא** (דף נט עא) נאמר: "אמר רב יהודה לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שאין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה, שנאמר השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך. אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כמשלם שערי מכדא נקיש ואתי תיגרא בביתא[7]". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְאֶקְחָה פַּת-לֶחֶם (אזלא גריש), כאשר יש לחם אין מריבה, **הולכים הגירושים**.

שלום המאירי

---

[4] **מדרש רבה בראשית** - פרשה מח פסקה י: "אתה אמרת ואקחה פת לחם חייך שאני פורע לבניך וכו' (שמות טז) ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ... ואל הבקר רץ אברהם חייך שאני פורע לבניך וכו' (במדבר יא) ורוח נסע מאת ה' ויגז שלוים מן הים".

[5] מובא **בהגדה של פסח באר החיים**, רבי אברהם אלימלך בידרמן, ירושלים תשע"ד, עמ' ג בהערה.

[6] שם צירוף הטעמים במנהג ספרד.

[7] כאשר נגמרים השְׁעוֹרִים מהכד, התֶּגֶר מקשקש ובא.